

**MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

MD - 2012, mun. Chișinău,
str. 31 August 1989, nr. 82
tel.: +373 22 20 14 24
web: www.justice.gov.md,
e-mail: secretariat@justice.gov.md

04.09.2023 nr. 04/7890

Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării

Urmare examinării repetate a *proiectului de Lege pentru modificarea Legii nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor (număr unic 151/MDED/2023)*, la forma actuală a proiectului comunicăm următoarele.

La art. I:

La formularea amendamentelor se va ține cont că, în conformitate cu uzanțele de tehnică legislativă, cuvântul „sintagma” se utilizează cu referire la un grup de două sau mai multe cuvinte între care există raporturi de subordonare; cuvântul „textul” se folosește pentru individualizarea unor cuvinte și cifre, cuvinte și semne de punctuație, cifre și semne de punctuație, iar în celelalte cazuri, pentru formularea dispozițiilor de modificare, se utilizează termenii „cuvântul”/„cuvintele”, după caz, termenii „cifra”/„cifrele”.

La *pct. 3*, în contextul în care în *Legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor* noțiunea „activități de supraveghere a pieței” se substituie cu noțiunea „acțiuni de verificare”, se va preciza acest fapt și în proiect.

La pct. 8:

În cuprinsul completării cu lit. k) textele „*motiv, justificat*” și „*cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege în care prestatorul este în drept să nu explice consumatorului motivul refuzului*”, nu corespund criteriilor de calitate a normelor juridice. Astfel, pentru a corespunde celor trei criterii de calitate - accesibilitate, previzibilitate și claritate - norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite.

Cu referire la cazurile în care prestatorul este în drept să nu explice consumatorului motivul refuzului, semnalăm că astfel de cazuri nu sunt stabilite nici în redacția actuală a *Legii nr. 105/2003*, nici în proiect.

La *pct. 9*, prin care art. 13 se completează cu alin. (11¹) subliniem că, în măsura în care furnizorii de motoare de căutare online nu sunt definiți în legislația Republicii Moldova, propunem ca norma să precizeze acești furnizori, eventual prin preluarea definiției din *Regulamentul (UE) 2019/1150 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 iunie 2019 privind promovarea echității și a transparenței pentru întreprinderile utilizatoare de servicii de intermediere online*;

La *pct. 13*, prin care se modifică art. 18:

la alin. (6¹) textul „literele (a) și (b)” se va substitui cu textul „literele a) și b)” (observație valabilă și pentru restul cazurilor similare).

la alin. (14) numerotarea diviziunilor se va ajusta la prevederile art. 51 alin. (6) din *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative* (observație valabilă și pentru restul cazurilor similare). Adicional, se vor exclude cuvintele „de la prezentul articol” pentru a asigura conformitatea cu art. 55 alin. (4) din *Legea nr. 100/2017* ce prevede că „În cazul în care se face trimitere la o normă juridică care este stabilită în același act normativ, pentru evitarea reproducerii acesteia, se face trimitere la elementul structural sau constitutiv respectiv, fără a se indica că elementul respectiv face parte din același act normativ”.

la alin. (16¹), propunem excluderea cuvintelor „prin care își exprimă decizia de revocare a contractului de vânzare-cumpărare” ca fiind excedente.

La *pct. 22*, ce vizează completarea legii cu **Capitolul VII² „Soluționarea alternativă a litigiilor privind protecția consumatorilor”**, fiind transpuse prevederile *Directivei 2013/11/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 mai 2013 privind soluționarea alternativă a litigiilor în materie de consum și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 2006/2004 și a Directivei 2009/22/CE (Directiva privind SAL în materie de consum)*:

Din punct de vedere conceptual, expunem necesitatea revizuirii acestui mecanism pornind de la instituția medierii reglementate în legislația națională. Astfel, se va examina necesitatea acestui mecanism în sensul în care să nu se dubleze competențele entităților, dar să se focalizeze pe fortificarea instituției medierii. Totodată, se va examina caracterul gratuit al mecanismului propus în proiect, considerînd necesar a prevedea o taxă care ar acoperi inclusiv cheltuielile administrative ale mediatorilor.

La art. 33¹⁹ alin. (5) se va prevedea utilizarea termenului „consolidată” în raport cu lista menționată și referința la alin. (4), întrucât alin. (4) prevede cazul în care se elimină entitatea SAL din lista menționată la alin. (2) și actualizarea acestei liste;

Secretar de stat

Stanislav COPEȚCHI

Digitally signed by Copețchi Stanislav
Date: 2023.09.04 14:06:58 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

**MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

*MD - 2012, mun. Chișinău,
str. 31 August 1989, nr. 82
tel.: +373 22 20 14 24
web: www.justice.gov.md,
e-mail: secretariat@justice.gov.md*

18.07.2023 nr. 04/2-6389

Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării

Cu referire la *proiectul de Lege pentru modificarea Legii nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor (număr unic 151/MDED/2023)*, comunicăm despre retragerea avizelor Ministerului Justiției la acest proiect pentru examinare suplimentară.

Secretar de stat

Stanislav COPEȚCHI

Digitally signed by Copețchi Stanislav
Date: 2023.07.18 11:33:48 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

**MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

*MD - 2012, mun. Chișinău,
str. 31 August 1989, nr. 82
tel.: +373 22 20 14 24
web: www.justice.gov.md,
e-mail: secretariat@justice.gov.md*

22.06.2023 nr. 04/2-5366

La nr. 14/2-1648 din 08.06.2023

Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării

Urmare examinării repetate a *proiectului de Lege pentru modificarea Legii nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor (număr unic 151/MDED/2023)*, la forma actuală a proiectului comunicăm următoarele.

La art. I:

La formularea amendamentelor se va ține cont că, în conformitate cu uzanțele de tehnică legislativă, cuvântul „sintagma” se utilizează cu referire la un grup de două sau mai multe cuvinte între care există raporturi de subordonare; cuvântul „textul” se folosește pentru individualizarea unor cuvinte și cifre, cuvinte și semne de punctuație, cifre și semne de punctuație, iar în celelalte cazuri, pentru formularea dispozițiilor de modificare, se utilizează termenii „cuvântul”/„cuvintele”, după caz, termenii „cifra”/„cifrele”.

La pct. 3, prin care se modifică art. 1:

la expunerea în redacție nouă a noțiunilor „vânzător”, „produs”, „activități de supraveghere a pieței”, „garanție comercială”, „încălcare transfrontalieră”, cuvântul „noțiunea” se va substitui cu cuvântul „noțiunile”;

în vederea redactării normei, la noțiunea de „produs” textul „produs: - bun destinat consumului sau utilizării individuale;” se propune a fi substituit cu textul „produs - bun destinat consumului sau utilizării individuale, inclusiv;”;

definirea noțiunii „activități de supraveghere a pieței” se va revizui prin prisma noțiunii de „acțiuni de verificare” de la art. 3 din *Regulamentul (UE) 2017/2394 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 decembrie 2017 privind cooperarea dintre autoritățile naționale însărcinate să asigure respectarea legislației în materie de protecție a consumatorului și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 2006/2004 (în continuare - Regulamentul (UE) 2017/2394)*. Mai mult, termenul „legislația tehnică aplicabilă” este inadecvat atât în raport cu termenul „legislația”, cât și domeniului protecției intereselor consumatorilor (observație valabilă și pentru expresia „pentru a asigura protecția intereselor publice”).

La **pct. 5**, prin care se propune completarea art. 3 cu alin. (3), se va rectifica numerotarea alineatului respectiv, prin substituirea textului „3)” cu textul „(3)”, ținând cont de prevederile art. 51 alin. (6) din *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative*.

La **pct. 8**:

modificarea propusă la art. 10 lit. g) se va revizui prin prisma ultimelor modificări, operate în această normă. Mai mult, la indicarea lit. g) se va ține cont de prevederile art. 51 alin. (6) din *Legea nr. 100/2017* (observație valabilă pentru toate cazurile similare din proiect);

în cuprinsul completării cu lit. k) textele „*justificat conform prevederilor legale în vigoare*” și „*cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege în care prestatorul este în drept să nu explice consumatorului motivul refuzului*”, nu corespund criteriilor de calitate a normelor juridice. Astfel, pentru a corespunde celor trei criterii de calitate - accesibilitate, previzibilitate și claritate - norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite.

Cu referire la cazurile în care prestatorul este în drept să nu explice consumatorului motivul refuzului, semnalăm că astfel de cazuri nu sunt stabilite nici în redacția actuală a *Legii nr. 105/2003*, nici în proiect.

Totodată, cuvintele „în vigoare” sunt inutile. Regula generală este că referințele la actele normative reprezintă referințe la legislația în vigoare și doar pentru excepțiile de la regulă se va specifica dacă este vorba despre legislația aplicabilă la un anumit moment.

La **pct. 9**, prin care se modifică art. 13:

în dispoziția de completare a alin. (7) cu lit. f) cuvântul „conținut” se va substitui cu cuvântul „cuprins”, conform rigorilor de tehnică legislativă (observație valabilă și pentru completările cu alineatele (11¹) și (11²) și pentru alte cazuri similare din proiect);

la alin. (11¹) reiterăm că *legea privind promovarea echității și a transparenței pentru întreprinderile utilizatoare de servicii de intermediere online* la care se face trimitere, nu este adoptată la nivel național. Astfel, în măsura în care furnizorii de motoare de căutare online nu sunt definiți în legislația Republicii Moldova, propunem ca norma să precizeze acești furnizori, eventual prin preluarea definiției din *Regulamentul (UE) 2019/1150 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 iunie 2019 privind promovarea echității și a transparenței pentru întreprinderile utilizatoare de servicii de intermediere online*;

la fel în mod repetat, vizavi de completările propuse pentru alin. (12), litera k¹) se va substitui cu litera w¹).

La **pct. 10**, referitor la propunerea de completare a art. 15 cu alin. (6), reiterăm că dreptul la remediere sau înlocuire gratuită, restituire a contravalorii produsului, serviciului ori reducere corespunzătoare a prețului, reparare a prejudiciului, inclusiv moral, cauzat de produsul, serviciul necorespunzător, reprezintă unul din drepturile de bază ale consumatorului, statuate la art. 6 lit. c) din *Legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor* și confirmate la art. 12 alin. (4) și alin. (5), art. 13 alin. (6) lit. e) și lit. g).

Mai mult, la lit. a) din alin. (6) cuvântul „încetarea”, utilizat în raport cu cuvântul „contractului”, urmează a fi substituit cu cuvântul „rezoluțiunea”, în vederea racordării

la terminologia legislației civile (observație valabilă pentru toate cazurile similare din proiect).

Totodată, în pofida argumentelor autorului proiectului din sinteza obiecțiilor, la alin. (9), propus spre completare, nu au fost operate modificările respective prin specificarea *Codului contravențional*. În acest context, semnalăm că examinarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor contravenționale pentru nerespectarea *Legii nr. 105/2003* se efectuează conform procedurilor și atribuțiilor stabilite de *Codul contravențional* (a se vedea art. 33 alin. (2) din legea enunțată). În conformitate cu art. 9 din *Codul contravențional*, la aplicarea legii contravenționale se ține cont de caracterul și de gradul prejudiciabil al contravenției, de persoana făptuitorului și de circumstanțele atenuante (art. 42) ori agravante (art. 43).

La *pct. 11*, ce vizează modificarea art. 16¹, se va evita utilizarea expresiilor „după caz” și „dacă este cazul”, deoarece pot duce la dificultăți în aplicare, nefiind precizate cu exactitate cazurile când prevederea se aplică.

La *pct. 13*, prin care se modifică art. 18:

privitor la completarea alin. (16), cuvintele „cu textul” se vor substitui cu cuvintele „cu o propoziție cu următorul cuprins”, în vederea ajustării la rigorile tehnicii legislative;

completarea cu alin. (16¹), potrivit căruia „Consumatorul își exercită dreptul de a obține încetarea contractului de vânzare-cumpărare printr-o declarație către vânzător prin care își exprimă decizia de a obține încetarea contractul de vânzare-cumpărare.” se va revizui integral prin prisma prevederilor *Codului civil* privind rezoluțiunea contractului de vânzare-cumpărare (observație valabilă și pentru alin. (23)-(24)).

La *pct. 14*, textul „Articolul 18²” se va exclude, ca fiind excedent, iar în redacția nouă a art. 18² se va indica și denumirea nouă a acestui articol. În context, menționăm că redacția actuală a art. 18² reglementează normele privind acțiunea de regres, iar conform celor propuse prin proiect normele privind acțiunea de regres se înlocuiesc cu reglementări privind dreptul vânzătorului să solicite măsuri corective din partea persoanei sau a persoanelor cărora le revine răspunderea din lanțul de tranzacții.

La *pct. 15*, ce modifică art. 18³, reiterăm necesitatea revizuirii conținutului alin. (15), ce se referă la produsele second-hand, prin prisma art. 2 alin. (3¹) lit. a) din *Legea nr. 105/2003*, potrivit căruia prevederile art. 18³ alin. (1) – (11) nu se aplică produselor second-hand care sunt vândute prin procedura licitației deschise, la care consumatorul are posibilitatea să participe personal. Astfel, urmează a fi omisă referința la alin. (1) și (2). Mai mult, potrivit art. 18 alin. (13) din *Legea nr. 105/2003*, consumatorul nu poate solicita înlocuirea produselor în cazul produselor second-hand, iar în conformitate cu art. 18³ alin. (3), în cazul produselor second-hand, vânzătorul poate să nu acorde garanție.

La *pct. 21*, prin care se modifică integral *Capitolul VII¹ „Cooperarea privind încălcările transfronaliere în domeniul protecției consumatorilor”*, fiind transpuse prevederile *Regulamentului (UE) 2017/2394 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 decembrie 2017 privind cooperarea dintre autoritățile naționale*

însărcinate să asigure respectarea legislației în materie de protecție a consumatorului și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 2006/2004:

Cu referire la redacția propusă la art. 33¹:

alin. (3) se va revedea, în special cuvintele „ca și cum ar acționa”, fiind posibilă substituirea acestora prin cuvântul „acționând”;

la alin. 10 enunțul „În special, se ține seama în mod corespunzător, după caz, de natura, gravitatea și durata respectivei încălcări.” și la alin. (15) cuvintele „după caz” se vor exclude ca fiind excedente, precum și necorespunzătoare condiției de claritate a normei juridice.

La art. 33², în vederea concretizării normei și conformării prevederilor art. 12 din *Regulamentul (UE) 2017/2394*, alin. (5) se va completa cu cuvintele „conform competențelor atribuite”.

La art. 33⁷, în alin. (3), textul „sau, după caz, a încălcării pe scară largă cu o dimensiune specifică Uniunii” se va exclude, ca fiind excedent, întrucât Republica Moldova nu este membru a Uniunii Europene.

La art. 33⁸, în vederea concretizării normei, alin. (1) se va completa cu cuvintele „conform competențelor atribuite”, iar la alin. (3) lit. e) după textul „art. 33” se va completa cu textul „alin.”.

La *pct. 22*, ce vizează completarea legii cu ***Capitolul VII² „Soluționarea alternativă a litigiilor privind protecția consumatorilor”***, fiind transpuse prevederile *Directivei 2013/11/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 mai 2013 privind soluționarea alternativă a litigiilor în materie de consum și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 2006/2004 și a Directivei 2009/22/CE (Directiva privind SAL în materie de consum)*:

La art. 33¹⁵:

în scopul ordonării consecutive a alineatelor din articol, alin. (3) se va renumera ca alin. (2), fiind renumerate corespunzător și celelalte alineate;

la alin. (11) și (12) cuvintele „extrajudiciară” și „extrajudiciare” se vor substitui cu cuvintele „alternativă”, și, respectiv, „alternative”, având în vedere rigorile de tehnică legislativă, stipulate la art. 54 alin. (1) lit. c) din *Legea nr. 100/2017*, potrivit cărora terminologia utilizată în actul normativ trebuie să fie constantă și uniformă (observație valabilă și pentru art. 33¹⁸ alin. (3), art. 33²² alin. (1), art. 33²³ alin. (3)).

În același scop, în denumirea art. 33¹⁶, cuvintele „instituțiilor statului” se vor substitui cu cuvintele „autorităților publice”.

Totodată, alin. (4) din art. 33¹⁶, potrivit căruia „*Entitățile SAL, Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor, pun la dispoziția publicului pe paginile lor web-oficiale, oferind un link către pagina web-oficială a Comisiei Europene, și, ori de câte ori este posibil, pe un suport durabil la sediile lor, lista consolidată a entităților SAL notificate de statele membre UE.*” se va revizui corespunzător, ținând cont de faptul că Republica Moldova nu are calitate de membru a Uniunii Europene (observație valabilă și pentru textul „*lista consolidată a entităților notificate de statele membre UE*” de la alin. (5)).

Alin. (2) de la art. 33¹⁸ se va plasa la **art. II** din proiect, întrucât vizează o măsură necesară punerii în aplicare a actului normativ propus, în termen de 90 de zile calendaristice de la data intrării în vigoare a acestuia.

La art. 33¹⁹:

în alin. (2) se va rectifica referința la alin. (1), prin substituirea cu referința la art. 33²⁰, în care sunt prevăzute cerințele respective (observație valabilă și pentru alin. (4), în ambele cazuri). Drept urmare, și cuvântul „condițiile” se va substitui cu cuvântul „cerințele”. În același alineat, cu referire la lit. d) și e), prezintă neclaritate diferența dintre tipurile și categoriile de litigii avute în vedere, astfel se va clarifica acest aspect;

la fel, în alin. (4) se va rectifica trimiterea la alin. (1) ce se referă la listă, prin substituirea textului „alin. (1)” cu textul „alin. (2)”;

la alin. (5) se va revedea utilizarea termenului „consolidată” în raport cu lista menționată și referința la alin. (4), întrucât alin. (4) prevede cazul în care se elimină entitatea SAL din lista menționată la alin. (2) și actualizarea acestei liste;

în vederea redactării normei, se propune la alin. (6) cuvintele „În special” de substituit cu cuvântul „care”.

Cu referire la art. 33²⁰, sub aspect conceptual, reiterăm că denumirea acestuia „Principiile și cerințele de calitate pentru entitățile SAL și procedurile SAL” nu corespunde conținutului normei, prin care se reglementează, în mod special, cerințele pentru entitățile SAL, inclusiv pentru persoanele fizice responsabile de SAL, și aspectele procedurale, principiile nefiind menționate expres. Prin urmare, cuvintele „Principiile și” se vor exclude din denumirea articolului.

Concomitent, semnalăm că autorul nu a prezentat o analiză și nu a argumentat oportunitatea desemnării persoanelor fizice în calitate de entitate SAL, având în vedere că reglementările în acest sens sunt insuficiente și dificil de preluat integral din prevederile actului european în condițiile actuale, specifice Republicii Moldova. Mai mult, în mod repetat atenționăm că în cazul în care o persoană fizică este percepută în calitate de entitate SAL, urmează a fi prevăzute procedurile respective de autorizare a acestora, statutul lor, modul de organizare a activității etc., iar în acest caz se poate crea o confuzie și contrapunere cu statutul de mediator.

Sub aspect redacțional, la art. 33²⁰, alin. (3) ultimul enunț după textul „entitatea SAL” se va completa cu cuvântul „creată”, în vederea precizării normei.

La art. 33²³:

în alin. (1) textul „Inițierea unei soluționări alternative a unui litigiu în domeniul protecției consumatorilor va începe” se propune de reformulat în felul următor: „Soluționarea alternativă a unui litigiu în domeniul protecției consumatorilor se inițiază”;

alin. (4) se va ajusta din punct de vedere redacțional, precum și prin prisma prevederilor art. 8 lit. (e) din *Directiva 2013/11/UE* referitoare la informarea părților cu privire la prelungirea termenului de 90 de zile și în legătură cu perioada estimată pentru încheierea litigiului;

în contextul prevederilor alin. (5) lit. b) se vor redacta corespunzător prevederile alin. (1) lit. b), prin substituirea cuvântului „înceta” cu cuvântul „renunța”;

de asemenea, la alin. (5), reiterăm necesitatea revizuirii prevederilor lit. e) ca temei pentru încetarea procedurii de soluționare alternativă a litigiilor în domeniul protecției consumatorilor, precum și în raport cu prevederile art. 33²² alin. (9) privind informarea părților cu privire la respingerea cererii.

La art. 33²⁴:

pornind de la prevederile alin. (2), conform cărora „Comerciantul nu este obligat să participe la procedurile SAL, atunci când un consumator s-a adresat unei entități SAL pentru soluționarea litigiului.”, ținând cont de normele art. 9 alin. (2) lit. (a) *Directiva 2013/11/UE*, se vor revedea prevederile art. 33²³ alin. (1) lit. b), prin includerea dreptului comerciantului de a se retrage/renunța din procedura SAL;

privitor la alin. (3), potrivit căruia „În cazul în care acceptă participarea la procedurile SAL, comerciantul este obligat în termen de 15 zile lucrătoare de la primirea notificării în conformitate cu art. 33²³ să furnizeze entității SAL o declarație privind faptele specificate în cererea de inițiere a soluționării alternative a unui litigiu în domeniul protecției consumatorilor.”, reiterăm că la art. 33²³ nu se conțin reglementări exprese referitoare la notificare în sensul menționat. Prin urmare, propunem de precizat la art. 33²³ acest aspect, fiind posibil de intervenit la alin. (1) prin completare după cuvintele „ambelor părți” cu cuvintele „prin notificare”.

În denumirea secțiunii a 4-a după cuvântul „soluționării” se va completa cu cuvintele „alternative a”, în vederea precizării acesteia.

Adițional, menționăm că proiectul necesită o definitivare esențială din punct de vedere redacțional, prin eliminarea greșelilor gramaticale și asigurarea unității de stil și de terminologie.

Secretar de stat

Stanislav COPEȚCHI

Digitally signed by Copetchi Stanislav
Date: 2023.06.22 09:59:42 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

**MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

*MD - 2012, mun. Chișinău,
str. 31 August 1989, nr. 82
tel.: +373 22 20 14 24
web: www.justice.gov.md,
e-mail: secretariat@justice.gov.md*

14.04.2023 nr. 04/2-3167

Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării

Cancelaria de Stat

Cu referire la adresa Cancelariei de Stat nr. 18-69-2248 din 02.03.2023, ce vizează examinarea *proiectului de Lege pentru modificarea Legii nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor (număr unic 151/MDED/2023)*, comunicăm următoarele.

Potrivit notei informative, scopul principal al modificărilor la *Legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor* constă în dezvoltarea cadrului normativ în vederea sporirii mecanismelor de protecție a drepturilor și intereselor economice ale consumatorilor, dezvoltarea și fortificarea mecanismelor de remediere în cazul produselor/serviciilor neconforme, dezvoltarea mecanismelor de cooperare între autoritățile abilitate în domeniul protecției consumatorilor, și în mod indispensabil mecanisme de soluționare extrajudiciară a litiilor în domeniul protecției consumatorilor.

În contextul examinării, referitor la textul propriu-zis al *proiectului de Lege*:

La **art. I**:

La pct. 1, având în vedere că în textul *Legii nr. 105/2003* nu în toate cazurile cuvântul „moldovenească” se utilizează împreună cu cuvântul „limba”, se propune doar cuvântul „moldovenească” să fie substituit cu cuvântul „română”.

Atenționăm că, proiectul conține două elemente structurale numerotate ca **pct. 2** motiv pentru care se va revizui.

La **pct. 2**, al doilea caz, prin care se modifică art. 1 :

privitor la noțiunea „activități de supraveghere a pieței” se va revizui utilizarea la definirea acesteia a termenului „anchetare”, care , în pofida faptului că corespunde termenului folosit în cadrul *Regulamentului (UE) 2017/2394 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 decembrie 2017 privind cooperarea dintre autoritățile naționale însărcinate să asigure respectarea legislației în materie de protecție a consumatorului și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 2006/2004 (în continuare - Regulamentul (UE) 2017/2394)* pentru definirea activității de verificare, nu corespunde terminologiei din cadrul legislației naționale și urmează a fi ajustat corespunzător,

precum a fost ajustată și noțiunea de activitate de verificare, pentru a nu fi confundată cu o anchetă penală sau o procedură judiciară;

la completarea art. 1 cu noțiuni noi, acestea urmează a fi menționate expres, conform formulei: „articolul se completează cu noțiunile „„ierarhia produselor prezentate consumatorului” , „piață online”, „compatibilitate”, „conținut digital”, „interfață online”, „interoperabilitate”, „încălcare pe scară largă”, „litigiu intern”, „litigiu transfrontalier”, „serviciu digital”, „suport durabil”, „prejudiciu adus intereselor colective ale consumatorilor ” cu următorul cuprins:”, în continuare conform textului. Totodată, la expunerea noțiunilor „litigiu intern”, „litigiu transfrontalier” se vor exclude textele din paranteză, fiind excedente în cazul dat. În același timp, semnalăm că noțiunea de „garanție comercială”, propusă în redacție nouă, precum și noțiunea nouă de „interoperabilitate” nu corespund definirii acestora în cadrul art. 1013 din *Codul civil*;

textul „la republicare noțiunile se vor expune în ordine alfabetică.” se va indica la Art. II care conține dispoziția de republicare a *Legii nr. 105/2003*.

La **pct. 3**, ce modifică art. 2, completarea cu alineate le (2³)-(2⁶) se va plasa înainte de modificarea propusă la alin. (3¹), iar alineatele (2⁴), (2⁵) și (2⁶) se vor comasa într-un singur alineat, având același obiect de reglementare. Concomitent, sub aspect redacțional, la alin. (2⁵) cuvântul „în” după cuvântul „litigiilor” se va exclude și se va plasa după cuvântul „transfrontaliere”.

La **pct. 4** propunerea de completare a art. 3 cu alin. (3) nu a fost transpusă corespunzător din *Directiva 2013/11/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 mai 2013 privind soluționarea alternativă a litigiilor în materie de consum și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 2006/2004 și a Directivei 2009/22/CE* (a se vedea versiunea din limba engleză care se consideră mai clară). Astfel, propunem ca alin. (3) să fie formulat după cum urmează: „(3) În cazul în care prezenta lege nu prevede altfel, iar o dispoziție a prezentei legi se află în contradicție cu o dispoziție prevăzută într-un alt act normativ și privește proceduri referitoare la căile de atac extrajudiciare inițiate de un consumator împotriva unui comerciant, dispoziția din prezenta lege prevalează.”.

La **pct. 5** (modificarea art. 5) cuvintele „unicul alineat” se vor exclude, iar cuvântul „textul”, în primul caz, se va substitui cu termenul „cuvintele”, ținând cont că la schimbarea unor cuvinte din conținutul textului unui act normativ, pentru exprimarea corectă, se menționează despre substituirea „cuvintelor” respective, iar la schimbarea unor cifre, semne și cuvinte din conținutul textului unui act normativ, pentru exprimarea corectă, se menționează despre substituirea „textului” respectiv (observație valabilă pentru toate cazurile similare din proiect).

La **pct. 6 și 7**, în dispozițiile de modificare, cuvântul „conținut” se va substitui cu cuvântul „cuprins”, în vederea ajustării la rigorile de tehnică legislativă (observație valabilă pentru toate cazurile similare din proiect).

La **pct. 8** (modificarea art. 13):

la numerotarea completării alin. (7) cu lit. c) se va ține cont de prevederile art. 51 alin. (6) din *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative*, potrivit cărora alineatul

poate fi divizat în litere, care sunt însemnate succesiv cu litere latine mici, urmate de o paranteză (observație valabilă pentru toate cazurile similare din proiect);

la alin. (11¹) atragem atenția că *Legea privind promovarea echității și a transparenței pentru întreprinderile utilizatoare de servicii de intermediere online* la care se face trimitere, nu este adoptată la nivel național. Astfel, în măsura în care furnizorii de motoare de căutare online nu sunt definiți în legislația RM, propunem ca norma să precizeze acești furnizori, eventual prin preluarea definiției din *Regulamentul (UE) 2019/1150 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 iunie 2019 privind promovarea echității și a transparenței pentru întreprinderile utilizatoare de servicii de intermediere online*;

la completările propuse pentru alin. (12) lit. k¹) se va substitui cu litera w¹).

La **pct. 9**, referitor la propunerea de completare a art. 15 cu alin. (6), remarcăm că dreptul la remediere sau înlocuire gratuită, restituire a contravalorii produsului, serviciului ori reducere corespunzătoare a prețului, reparare a prejudiciului, inclusiv moral, cauzat de produsul, serviciul necorespunzător, reprezintă unul din drepturile de bază ale consumatorului, statuate la art. 6 lit. c) din *Legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor* și confirmate la art. 12 alin. (4) și alin. (5), art. 13 alin. (6) lit. e) și lit. g).

Totodată, la alin. (9) propus, nu este clar aplicarea căror sancțiuni se are în vedere, fiindcă alineatele anterioare nu stabilesc și nici nu reglementează sancțiuni.

La **pct. 10**, ce vizează modificarea art. 16¹, la alin. (6) textul „după sintagma „în instrucțiunile de instalare”” se va exclude, întrucât completarea unui text sau alineat la sfârșitul acestuia se face fără a specifica ordinea în care se inserează cuvintele. Totodată, se va evita utilizarea expresiei „după caz”, deoarece poate duce la dificultăți în aplicare, nefiind precizate cu exactitate cazurile când prevederea se aplică.

La **pct. 12**, prin care se modifică art. 18, privitor la amendarea alin. (1), cuvântul „textul” se va substitui cu textul „o propoziție cu următorul cuprins:”, iar vizavi de completarea art. 12 cu alineatele (6¹), (8¹) și (10¹), cuvântul „alineatul” se va substitui cu cuvântul „alineatele” (observații valabile pentru toate cazurile similare din proiect).

La **pct. 13**, textul „Articolul 18²: unicul alineat va avea următorul cuprins:” se va substitui cu textul „Articolul 18² va avea următorul cuprins:”, redacția nouă cuprinzând și denumirea articolului expus în redacție nouă.

La **pct. 14**, ce modifică art. 18³:

vizavi de amendarea alin. (2¹), textul „etc., în continuare după text” se va exclude fiind excedent;

conținutul alin. (15), ce se referă la produsele second-hand, se va revizui prin prisma art. 2 alin. (3¹) lit. a) din *Legea nr. 107/2003*, potrivit căruia prevederile art. 18³ alin. (1) – (11) nu se aplică produselor second-hand care sunt vândute prin procedura licitației deschise, la care consumatorul are posibilitatea să participe personal.

Pornind de la cele propuse la **pct. 17**, prin care se modifică alin. (4) al art. 19, urmează a fi operate modificări similare și în denumirea anexei la *Legea nr. 107/2003*.

La **pct. 19**, prin care se modifică art. 31, considerăm excedentă completarea acestui articol cu alin. (7) în cazul în care o normă similară este deja propusă la art. 2 (a se vedea pct. 3 al art. I din proiect), paralelismele în legislație fiind inadmisibile.

La **pct. 20**, prin care se modifică integral Capitolul VII¹ „Cooperarea privind încălcările transfrontaliere în domeniul protecției consumatorilor”, fiind transpuse prevederile *Regulamentului (UE) 2017/2394*:

Având în vedere rigorile de tehnică legislativă, stipulate la art. 54 alin. (1) lit. c) din *Legea nr. 100/2017*, terminologia utilizată în actul normativ trebuie să fie constantă, uniformă și să corespundă celei utilizate în alte acte normative. Prin urmare, atât la art. 33¹, cât și la celelalte articole din capitolul vizat, se va ajusta și se va utiliza uniform termenul ce se referă la „activitățile de verificare și competențele de anchetă”, fiind exprimat și ca acțiunile de inspecție sau competențele de cercetare/verificare ori măsurile de verificare (a se vedea, în special, alineatele (4), (7), (8), (16) ale art. 33¹).

Suplimentar, la alin. (7) din același articol, cuvintele „din prezentul articol” se vor exclude, deoarece, potrivit art. 55 alin. (4) din *Legea nr. 100/2017*, în cazul în care se face trimitere la o normă juridică care este stabilită în același act normativ sau articol, pentru evitarea reproducerii acesteia, se face trimitere la elementul structural sau constitutiv respectiv, fără a se indica că elementul respectiv face parte din același act normativ/articol (observație valabilă pentru toate cazurile similare din proiect).

În altă ordine de idei, sub aspect redacțional, la alin. (8) lit. b) din art. 33¹ cuvintele „prin prezentul regulament” se vor substitui cu cuvintele „prin prezentul capitol”, la lit. c) textul „economică, meșteșugărească sau liberală” se va substitui cu textul „industrială, artizanală sau profesională”, potrivit celor propuse de autorul proiectului pentru noțiunea de „vânzător” la art. 1, iar la alin. (9) lit. d) cuvintele „în vigoare” se vor exclude, ca fiind inutile. Regula generală este că referințele la actele normative reprezintă referințe la legislația în vigoare și doar pentru excepțiile de la regulă se va specifica dacă este vorba despre legislația aplicabilă la un anumit moment (observație valabilă pentru toate cazurile similare din proiect).

La alin. (11) din art. 33¹ se va revizui textul „Acest lucru nu aduce atingere competenței autorităților de a impune sancțiuni, de exemplu, amenzi administrative sau alte amenzi sau penalități cu titlu cominatoriu, în cazurile în care cadrul normativ de reglementare nu prevede sancțiuni.”, fiind necesară ajustarea acestuia la terminologia utilizată în cadrul normativ național (observație valabilă și pentru art. 33⁸ alin. (2)).

La art. 33⁴ alin. (2) lit. e) se va rectifica referința la „litera (e) de la primul alineat”, întrucât este eronată. Confruntând cu textul art. 14 alin. (2) lit. (e) al *Regulamentului (UE) 2017/2394* deducem că se are în vedere termenul menționat în același alineat, alin. (2) lit. e) al art. 33⁴ din proiect, adică termenul determinat și care nu a expirat. Prin urmare, textul „litera (e) de la primul alineat” poate fi substituit cu cuvintele „această literă”.

La art. 33⁷:

în alin. (5), pornind de la prevederile art. 19 alin. (5) al *Regulamentului (UE) 2017/2394* referitoare la utilizarea și divulgarea informațiilor și secretul profesional și comercial, propunem după textul „art. 33⁵ alin. (5)” de completat cu textul „, , art. 33¹⁴”;

la alin. (6) se va rectifica referința la norma respectivă, prin substituirea textului „articolului 19 alineatul (3)” cu textul „alin. (3)”.

La art. 33⁸:

în alin. (3), pornind de la prevederile alin. (2) din același articol, cuvântul „corespunzătoare” se va substitui cu cuvântul „adecvate”, în scopul racordării și utilizării uniforme a terminologiei în cadrul legii;

în vederea transpunerii integrale a dispozițiilor art. 22 alin. (1) din *Regulamentul (UE) 2017/2394* referitoare la încheierea acțiunilor coordonate, se propune completarea alin. (5) cu textul „sau că nu s-a comis o astfel de încălcare”.

Pornind de la prevederile art. 24 alin. (1) din *Regulamentul (UE) 2017/2394* privind regimul lingvistic, la art. 33¹⁰ alin. (1) cuvintele „prezentului capitol” se vor substitui cu cuvintele „prezentei secțiuni”.

La art. 33¹¹ se va renumera alin. (4) în alin. (3), întrucât articolul este constituit din trei alineate și după alin. (2) urmează alin. (3), iar la art. 33¹² alin. (1) se va rectifica referința la art. 33¹¹, prin substituirea textului „alin. (3)” cu textul „alin. (2)”.

La art. 33¹³:

în contextul obiecției la art. 33¹, la alin. (1) și (2) se vor utiliza uniform termenii privind acțiunile de control și de verificare, totodată, având în vedere dispozițiile art. 29 din *Regulamentul (UE) 2017/2394*, prin care se reglementează acțiunile de verificare;

la alin. (3) lit. c) cuvântul „regulament” se va substitui cu cuvântul „capitol”.

La art. 33¹⁴ atenționăm că prevederile alin. (4) dublează prevederile art. 33⁷ alin. (10) din proiect, iar paralelismele normative sunt inadmisibile și urmează a fi eliminate.

La **pct. 21**, ce vizează completarea legii cu Capitolul VII² „Soluționarea alternativă a litigiilor privind protecția consumatorilor”, fiind transpuse prevederile *Directivei 2013/11/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 mai 2013 privind soluționarea alternativă a litigiilor în materie de consum și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 2006/2004 și a Directivei 2009/22/CE (Directiva privind SAL în materie de consum)*:

Ținând cont de rigorile tehnicii legislative privind gruparea elementelor structurale a unui act normativ, statuate la art. 53 din *Legea nr. 100/2017*, se propune divizarea Capitolului VII² în secțiuni, similar structurii Capitolului VII¹. Astfel, art. 33¹⁵ - 33¹⁶ vizează aspectele generale referitoare la soluționarea alternativă a litigiilor privind protecția consumatorilor, art. 33¹⁷ – 33²¹ reglementează aspectele instituționale privind înființarea și evaluarea entităților de soluționare alternativă a litigiilor, art. 33²²– 33²⁶ se referă la aspectele privind inițierea, organizarea și desfășurarea procedurilor de soluționare alternativă a litigiilor respective, iar art. 33²⁷– 33²⁸ vizează cooperarea între entitățile SAL, precum și între acestea și autoritățile responsabile de punerea în aplicare a legislației privind protecția consumatorilor.

La art. 33¹⁵ alin. (6), conținutul lit. i) se va ajusta conform tipurilor instituțiilor de învățământ, prevăzute la art. 15 din *Codul educației*.

La art. 33¹⁶, în alin (1) denumirea „Ministerului Economiei” se va substitui cu sintagma „Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării”, în vederea conformării la

prevederile art. 1 din *Hotărârea Parlamentului nr. 29/2023 pentru aprobarea listei ministerelor*.

La art. 33¹⁹:

în alin. (1) urmează a fi precizat care cerințe de calitate se au în vedere și rectificată referința la capitolul III, aceasta fiind eronată (a se vedea în sensul abordat art. 20 alin. (1) din *Directiva 2013/11/UE*). În context, se vor revizui și prevederile art. 33²⁰ alin. (1) și (2);

la fel, în alin. (4) se va rectifica trimiterea la alin. (1) ce se referă la listă, prin substituirea textului „alin. (1)” cu textul „alin. (2)”.

Cu referire la art. 33²⁰, sub aspect conceptual, remarcăm că denumirea acestuia „Principiile și cerințele de calitate pentru entitățile SAL și procedurile SAL” nu corespunde conținutului normei, prin care se reglementează, în mod special, cerințele pentru entitățile SAL, inclusiv pentru persoanele fizice responsabile de SAL, și aspectele procedurale, principiile nefiind menționate expres. Totodată, se va ține cont că prevederile similare din *Directiva 2013/11/UE* sunt intitulate ca acces la entitățile SAL și la procedurile SAL.

Suplimentar, atenționăm că cerințele pentru persoanele fizice responsabile din cadrul entităților SAL necesită o reglementare mai clară, în scopul clarificării aspectului, dacă se au în vedere persoanele fizice responsabile din cadrul SAL în calitate de membru al acestor entități sau persoanele fizice percepute în calitate de entitate SAL.

În context, considerăm judicios de analizat adițional oportunitatea desemnării persoanelor fizice în calitate de entitate SAL, în special, la definirea entităților SAL, având în vedere că reglementările în acest sens sunt insuficiente și dificil de preluat integral din prevederile actului european în condițiile actuale, specifice Republicii Moldova. Mai mult, în cazul în care o persoană fizică este percepută în calitate de entitate SAL, urmează a fi prevăzute procedurile respective de autorizare a acestora, statutul lor, modul de organizare a activității etc., iar în acest caz se poate crea o confuzie și contrapunere cu statutul de mediator.

Sub aspect redacțional, la art. 33²⁰ alin. (4) lit. c) se propune cuvântul „analizat” să fie substituit cu cuvântul „examinat”. Respectiv, la alin. (5) cuvântul „analiza” se va substitui cu cuvântul „examina”, iar cuvântul „neanalizării” – cu cuvântul „neexaminării”.

În același articol, la alin. (10) se va rectifica referința normativă, prin substituirea textului „alin. (1) lit. e)” cu textul „alin. (9) lit. e)” (a se vedea în acest sens art. 6 alin. (2) din *Directiva 2013/11/UE*).

Similar, la art. 33²¹ alin. (1) lit. f) se va rectifica referința normativă, prin substituirea textului „art. 7 alin. (4)” cu textul „art. 33²⁰ alin. (4)” (a se vedea în acest sens art. 5 alin. (4) și art. 7 alin. (1) lit. (g) din *Directiva 2013/11/UE*). În același alineat, la lit. k) cuvântul „comerciant” se va substitui cu cuvântul „părți”, având în vedere dispozițiile art. 7 alin. (1) lit. (l) din *Directiva 2013/11/UE*.

De asemenea, la art. 33²² alin. (6) se va rectifica referința eronată la alin. (1), prin substituirea textului „alin. (1)”, în ambele cazuri, cu textul „alin. (2)”.

La alin. (7) din același articol, lit. c) urmează a fi reformulată corespunzător, întrucât la alin. (6) nu se are în vedere cazul în care consumatorul a depus cererea după expirarea termenului prevăzut, dar cazul nerespectării termenului prevăzut la alin. (6) pentru remedierea iregularităților constatate la depunerea cererii. La fel, se va revizui și lit. d) ca temei pentru respingerea cererii, întrucât constatarea faptului dacă cererea este nefondată poate avea loc doar după examinarea acesteia.

În același context, se va revedea la art. 33²³ alin. (5) lit. e) ca temei pentru încetarea procedurii de soluționare alternativă a litigiilor în domeniul protecției consumatorilor, precum și în raport cu prevederile art. 33²² alin. (9) privind informarea părților cu privire la respingerea cererii.

La art. 33²⁴ alin. (3), potrivit căruia „În cazul în care acceptă participarea la procedurile SAL, comerciantul este obligat în termen de 15 zile lucrătoare de la primirea notificării în conformitate cu art. 33²³ să furnizeze entității SAL o declarație privind faptele specificate în cererea de inițiere a soluționării alternative a unui litigiu în domeniul protecției consumatorilor.”, atenționăm că la art. 33²³ nu se conțin reglementări exprese referitoare la notificare în sensul menționat. Prin urmare, propunem de precizat la art. 33²³ acest aspect, fiind posibil de intervenit la alin. (1) prin completare după cuvintele „ambelor părți” cu cuvintele „prin notificare”.

La art. 33²⁸ alin. (2) se vor utiliza uniform termenii „expertiza” și „evaluarea”, potrivit rigorilor de tehnică legislativă. În context menționăm că, la art. 17 din *Directiva 2013/11/UE* se operează cu termenul „evaluarea”.

Privitor la *pct. 22*, ce vizează modificarea anexei, propunem cuvintele „o poziție nouă” de substituit cu textul „punctul 15”.

Secretar de stat

Digitally signed by Serbenco Eduard
Date: 2023.04.14 17:04:51 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Eduard SERBENCO